

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАНДЄЄВА ВІРА ВАЛЕРІЇВНА

УДК 658.589(043.3/.5)

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КОНКУРЕНЦІЇ

Спеціальність: 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Одеса – 2014

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Одеському національному політехнічному університеті Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Бровкова Олена Георгіївна,
Одеський національний політехнічний університет,
доцент кафедри менеджменту

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Федулова Любов Іванівна,
Київський національний торговельно-економічний
університет,
професор кафедри менеджменту

кандидат економічних наук, професор
Кравченко Віра Олексіївна,
Одеський національний економічний університет,
професор кафедри менеджменту організацій та
зовнішньоекономічної діяльності

Захист відбудеться «14» листопада 2014р. о 14³⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 41.052.10 в Одеському національному політехнічному університеті за адресою: 65044, м. Одеса, проспект Шевченка, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Одеського національного політехнічного університету за адресою: 65044, м. Одеса, проспект Шевченка, 1.

Автореферат розісланий «14» жовтня 2014 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Г.Б. Свінарьова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Трансформація економічної системи та активізація глобалізаційних процесів активно впливають на формування сучасного ринку. Українські підприємства, що працюють в умовах сучасного ринку, безперервно змушені виконувати дуже складне завдання – як вижити в умовах постійно змінного зовнішнього середовища, постійно наростаючої жорсткої конкуренції, як відповідати високим вимогам ринку. Розв'язання даної задачі – це формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства, яка дасть можливість розвитку і якісного економічного зростання.

У сучасних умовах інноваційно-інвестиційна діяльність визнається у світовій економічній науці та практиці як основний фактор економічного розвитку підприємства. На даний час в Україні на державному рівні приділяється досить велика увага розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності. Прийнято низку нормативних актів, що регламентують заходи з підвищення рівня ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності, однак помітних позитивних зрушень у реальному секторі економіки не відбувається. Спостерігається явний розрив між законотворчими зусиллями влади і реальними діями конкретних господарюючих суб'єктів. Причиною цього є недостатня опрацьованість методичних підходів до побудови системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на рівні окремо взятого підприємства з урахуванням сучасних особливостей вітчизняної економіки.

Інноваційно-інвестиційна діяльність об'єктивно пов'язана з прийняттям стратегічних рішень, оскільки сама по собі розрахована на тривалий проміжок часу та її результати повною мірою можуть відчуватися в майбутніх періодах діяльності. Однак, незважаючи на велику кількість науково-методичної літератури, присвяченої формуванню стратегії, в ній недостатньо розкрита специфіка формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства.

Дослідженню перспектив інноваційної діяльності та розвитку конкуренції присвятили свої роботи українські вчені-економісти: О. Амоша, А. Бутенко, Б. Буркинський, В. Геєць, І. Грузнов, В. Дубницький, Е. Забарна, В. Захарченко, С. Ілляшенко, В. Кравченко, Л. Мельник, Й. Петрович, Л. Федулова, С. Філіппова, С. Харічков, А. Чухно, Н. Чухрай, А. Яковлев, а також зарубіжні вчені: І. Ансофф, М. Портер, Б. Санто, Б. Твісс, Р. Фатхутдінов, Й. Шумпетер.

Теоретична і практична значущість вирішення проблеми вдосконалення системи стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю та формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції визначена тільки у загальному вигляді. Недостатня її опрацьованість на теоретичному і методичному рівнях визначили актуальність дисертаційного дослідження.

Вище вказане обумовило вибір теми дисертаційного дослідження, постановку його мети та завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до планів наукових досліджень Одеського національного

політехнічного університету у межах держбюджетних тем: «Формування стратегії організаційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах глобалізації світової економіки» (номер державної реєстрації 0109U002626), де автором запропонована модель стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства; «Кластерна форма організації та розвитку територіальних виробничих комплексів» номер державної реєстрації 0112U000566), де автором запропонований теоретико-методичний підхід до проведення технологічного аудиту технологічної озброєності промислового виробництва (акт б/н від 28.05.2014р.). Темі відповідають напряму Одеського національного політехнічного університету, що входить до переліку пріоритетних тематичних напрямів ВНЗ та наукових установ, затверджених наказом МОН України №535 від 07.06.2011р. (п. 4.1.11 додатку).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розробка теоретичних засад та методичного забезпечення формування науково обґрунтованої інноваційно-інвестиційної стратегії, що забезпечує розвиток промислового підприємства в умовах конкуренції.

Відповідно до цієї мети в дисертації сформульовані та виконані такі завдання:

– дослідити особливості інноваційної та інвестиційної діяльності промислового підприємства в умовах конкуренції та уточнити базові поняття їх теоретичного базису;

– дослідити сучасні механізми управління промисловим підприємством та сформулювати концептуальні засади механізму управління його інноваційно-інвестиційною діяльністю в умовах конкуренції;

– дослідити теоретичні засади стратегічного управління та обґрунтувати концептуальні засади стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства в умовах конкуренції;

– розробити методичне забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції;

– розробити методичні засади використання технологічного аудиту як інструмента формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції;

– визначити особливості та обґрунтувати рекомендації з формування інноваційно-інвестиційної стратегії на диверсифікованих підприємствах на засадах виділення стратегічних зон господарювання.

Об'єктом дослідження є процеси формування інноваційно-інвестиційної стратегії вітчизняних промислових підприємств в умовах конкуренції.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні питання формування інноваційно-інвестиційної стратегії на промислових підприємствах в умовах конкуренції.

Методи дослідження. Методичною базою дослідження є сукупність методів та положень, що використовуються у пізнанні соціально-економічних явищ та процесів. Для досягнення мети та виконання поставлених завдань у роботі використано такі методи дослідження: метод комплексного та системного аналізу економічних явищ – при формуванні понятійного апарату дослідження;

методи економіко-статистичного та графічного аналізу – для дослідження стану розвитку промислових підприємств України та Одеської області та у процесі оцінки стану, тенденцій та пріоритетних напрямків інноваційно-інвестиційної діяльності; порівняльний аналіз, методи систематизації та узагальнення – при формуванні груп показників оцінювання рівня привабливості зон господарювання; метод імітаційного моделювання – для формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; інформаційно-аналітичні огляди Міністерства економічного розвитку та торгівлі України; наукові праці провідних вітчизняних та іноземних вчених; офіційні статистичні матеріали Державної служби статистики України, Головного управління статистики в Одеській області; річні звіти машинобудівних підприємств, а також дані досліджень, проведених особисто автором.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробленні та обґрунтуванні теоретичних засад та методичного забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції. Найбільш важливі наукові результати проведеного дослідження, що мають елементи наукової новизни, полягають у такому:

вперше:

– розроблено методичне забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства у складі: 1) системи факторів, які впливають на формування стратегії; 2) принципової схеми формування стратегії; 3) рекомендацій щодо застосування комплексного технологічного менеджменту та інтегральної форми організації інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства;

удосконалено:

– механізм управління діяльністю промислового підприємства за рахунок розроблення: 1) структурно-логічної моделі механізму управління інноваційно-інвестиційною діяльністю, яка визначає його як багаторівневу систему, що включає організаційний, економічний та науково-технічний механізм і здійснює регулювання інноваційно-інвестиційних процесів та відносин; 2) моделі формування університетського округу та застосування його для підсилення організаційної складової механізму управління інноваційно-інвестиційної діяльності та кадрового забезпечення підприємства;

– методичне забезпечення та інструментарій стратегічного управління промисловим підприємством за рахунок обґрунтування методичних рекомендацій з використання інструменту «технологічний аудит» при формуванні інноваційно-інвестиційної стратегії, які відрізняються від існуючих визначенням стану підприємства, напрямків постановки завдання залежно від умов функціонування підприємства, аналізом технологічних еталонів і технологічного портфеля;

набуло подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат теорії управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств за рахунок удосконалення понять «інновація», «інноваційно-інвестиційна діяльність», «інноваційно-інвестиційна

стратегія», «стратегічне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства», та визначення взаємозв'язків різних видів інновацій у діяльності промислового підприємства в умовах конкуренції;

– теоретичні засади стратегічного управління підприємством за рахунок обґрунтування структурної моделі стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства, надійність якої забезпечується поєднанням трьох циклів – стабілізації, розвитку і зростання, а інформативність – впровадженням блоку моніторингу;

– інструментарій стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на засадах виділення стратегічних зон господарювання за рахунок обґрунтування: 1) рекомендацій з виділення та визначення рівня привабливості стратегічних зон господарювання з урахуванням фактору інноваційності; 2) відповідного набору стратегічних альтернатив та стратегічних цілей; 3) умов відбору стратегічних зон господарювання для рівномірного розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані рішення використовуються господарюючими суб'єктами різних форм власності в сфері промислового виробництва в цілях розвитку власної інноваційно-інвестиційної діяльності як одного з ключових елементів стратегічного управління на промисловому підприємстві, а саме: методичні підходи до розроблення перспективних планів розвитку на основі науково обґрунтованої розробленої стратегії та рекомендації щодо формування політики модернізації основного виробництва промислового підприємства. Результати дисертаційної роботи апробовані та впроваджені в практику промислових підприємств, що підтверджено документами: ТДВ «Первомайськдизельмаш» (акт №26/3310 від 19.10.2011р.), ПАТ «Луганськтепловоз» (довідка №003/164 від 31.10.2011р.), ПАТ «ОЗРСВ» (довідка №788/пс від 02.11.2011р.), Інститут проблем машинобудування НАН України (акт №109/13 від 18.02.2014р.). Отримані результати використовуються в навчальному процесі Одеського національного політехнічного університету при викладанні дисциплін «Інвестиційний менеджмент», «Маркетингові дослідження в енергетиці», «Управління інвестиційними проектами в енергетиці» (довідка про впровадження №2355/41-06 від 17.11.2011р.).

Використання результатів дисертаційної роботи дозволяють корегувати систему стратегічного управління на промисловому підприємстві, яке здійснює інноваційно-інвестиційну діяльність, та має забезпечувати зростання підприємства в умовах наростаючої конкуренції. На практичну реалізацію спрямовані методичні рекомендації щодо формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства, а також запропонований набір обґрунтованих стратегічних альтернатив інноваційно-інвестиційної діяльності.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до формування науково-методичних засад та методичного забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії в умовах конкуренції. Всі наукові результати, що викладені в дисертації, належать особисто автору. З наукових публікацій, виданих

в співавторстві, у роботі використані лише ті положення, які становлять індивідуальний внесок автора, про що зазначено в переліку публікацій, вказаних в авторефераті.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дисертації доповідалися на 5-ти міжнародних науково-практичних конференціях «Проблеми формування нової економіки XXI століття» (м. Дніпропетровськ, 2009р.), «Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту» (м. Одеса, 2012р.), «Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи» (м. Одеса, 2013р.), «Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту» (м. Одеса, 2013р.), «Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками» (м. Львів, 2014р.)

Публікації. За результатами досліджень опубліковано 12 наукових праць, з них: 1 монографія, 6 статей у фахових виданнях України, у т.ч. 1 – у виданні, що включене до міжнародних наукометричних баз, 5 – у збірниках тез та матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 14,0 д.а., з яких – 3,6 д.а. належить особисто автору.

Структура та обсяг дисертаційної роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 187 найменувань на 17 сторінках, 5 додатків на 19 сторінках. Повний обсяг дисертації – 189 сторінок комп'ютерного тексту, з них 152 сторінки основного тексту. Дисертація містить 27 рисунків на 13 сторінках, 15 таблиць на 10 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації; розкрито її зв'язок з науковими темами; окреслено мету дослідження, його завдання, об'єкт, предмет і методи; визначено наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

У **першому розділі** – «Теоретичні підходи до формування інноваційно-інвестиційної стратегії в умовах конкуренції» – узагальнено процес еволюції теоретичних поглядів на формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства, зокрема функціонування суб'єктів господарювання в умовах конкуренції, роль інновацій та інвестицій у реформуванні економічних відносин та розвитку нових ринкових умов господарювання, зміст та методичні основи процесу розробки інноваційно-інвестиційної стратегій промислового підприємства.

У вивченні поняття «конкуренція» отримано висновок, що є три рівно вживаних підходи: поведінковий, структурний і функціональний. При цьому перевага віддається останньому, оскільки це дозволяє йому з динамічної позиції пояснити якісні зміни в господарському житті підприємства. Конкуренція підштовхує підприємства до освоєння нових ринкових ніш, адаптації до динамічності навколишнього середовища, впровадженню інновацій. Через зміни форм господарської діяльності суб'єкта, під активним впливом науково-технічного прогресу конкуренція переходить на новий, більш високий рівень

розвитку, який потребує підтримки з боку держави. Розвиток конкуренції прискорює розвиток виробництва, дає змогу споживачу впливати на виробника, а у споживача з'являється можливість вибору. Сьогодні впровадження нових технологій і процесів – це підвищення якості товарів і послуг, засіб підвищення ефективності виробництва і запорука успіху в конкуренції. Аналіз еволюції теоретичних поглядів на конкуренцію дозволяє дійти висновку, що конкуренція – це активний процес, в якому вона постійно трансформується й розвивається, а також відповідає певному рівню розвитку суспільства.

Загальні уявлення про сутність конкуренції послідовно втілювалися через використання поведінкового та структурного підходів, а починаючи з робіт Й. Шумпетера почав використовуватись функціональний підхід. У межах останнього більш зручно розглядати інноваційний розвиток промислового підприємства. Підприємства не можуть ігнорувати конкуренцію, бо це потрібно їм, щоб розвиватись. Поява нових технологій, прискорення впровадження інновацій, поява нових конкурентів – все це сприяє швидкому відновленню виробництва і утворенню ринків нової продукції.

Потреби промислового підприємства в розробці інновацій знаходять відображення в таких взаємозв'язках (рис. 1):

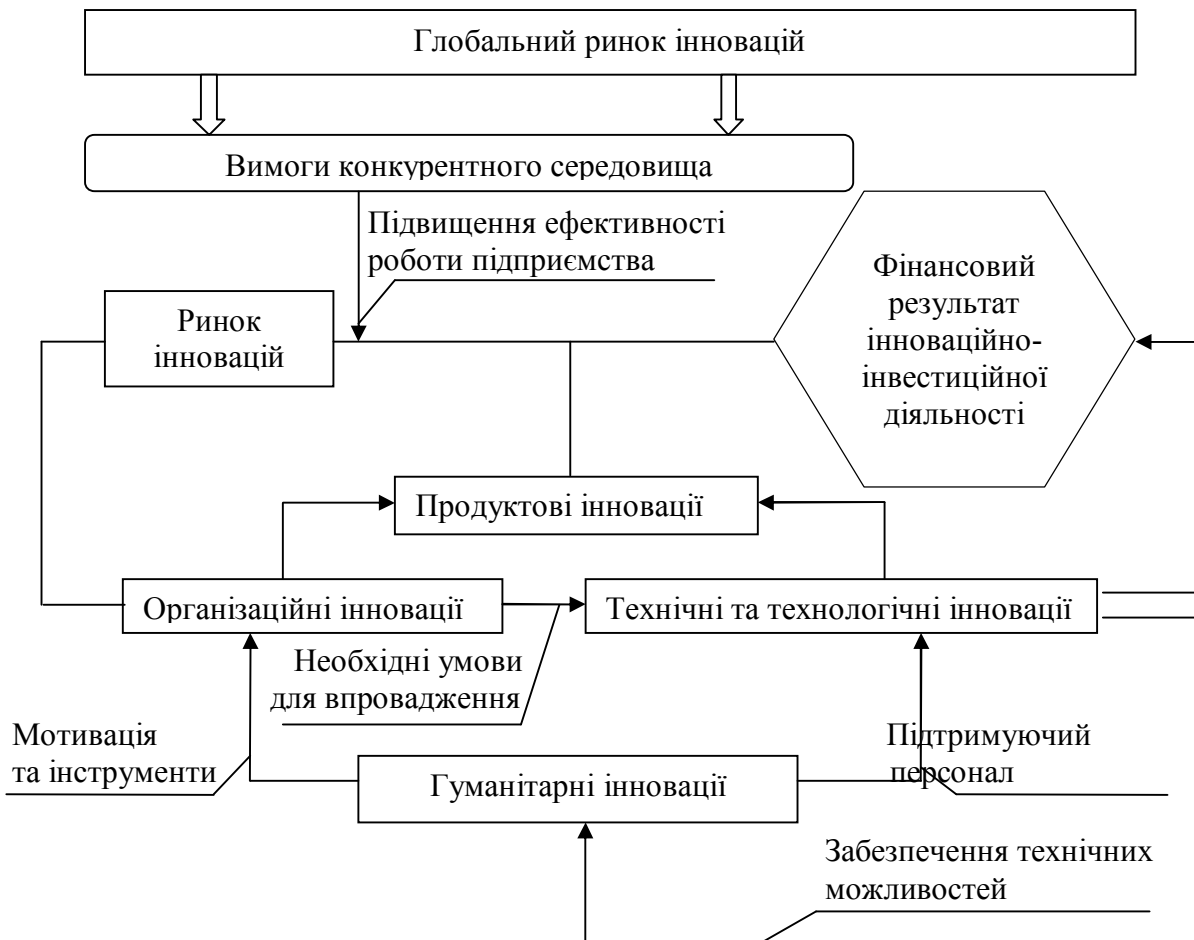

Рисунок 1 – Взаємозв'язки інновацій різних видів у діяльності промислового підприємства

Аналізуючи категорію «інновація», визначено, що інновація – це результат еволюційного процесу, який визначається наявністю необхідних інвестиційних ресурсів, боротьбою за існування і цілеспрямованим відбором (конкуренцією), після досягнення якого ідея набуває економічного змісту.

Одним з важливих етапів якісного управління розвитком підприємства на сьогоднішній день є встановлення взаємозв'язку між інвестиційною та інноваційною діяльністю. Інноваційно-інвестиційна діяльність (ІІД) – це процес, в основі якого лежить активна взаємодія інновацій та інвестицій, що здійснюються в цілях розробки, випуску та розповсюдження принципово нових видів техніки і технології на основі використання чистих інвестицій; реалізація довгострокових науково-технічних програм; впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво, в результаті якого здійснюється відтворення матеріальних цінностей.

Послідовність прийняття рішень в ІІД пропонується розглядати у вигляді такого ланцюга: парадигма – політика – концепція – стратегія – програма – план – заходи – інноваційно-інвестиційна діяльність.

Проаналізовано підходи до формування стратегії. Але, незважаючи на те, що деякі з них значно відрізняються один від одного, для формування ефективної інноваційно-інвестиційної стратегії (ІІС) промислового підприємства вони повинні доповнювати один одного.

Таким чином, визначено, що інноваційно-інвестиційна стратегія – це той вид стратегії, що визначається науково обґрунтованими дослідженнями (аналіз, діагностика, технологічний аудит, моделювання, вибір раціональних шляхів досягнення, оптимізація фінансових і матеріальних потоків, аналіз технологічного портфеля), впровадженням продуктивних інновацій та інноваційних технологій на конкретному підприємстві з обґрунтуванням короткострокових і довгострокових джерел фінансування.

В результаті сформовано робочу гіпотезу дисертаційного дослідження: формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції має ґрунтуватися на побудові механізму її розробки та впровадження, в який включено відповідні інструменти дослідження (аналіз, діагностика, технологічний аудит, моделювання, вибір раціональних шляхів досягнення, оптимізація фінансових і матеріальних потоків, аналіз технологічного портфеля), що в цілому дозволяє забезпечити ефективне управління діяльністю промислового підприємства в умовах конкуренції.

У другому розділі – «Методи забезпечення управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства» – визначено сучасний стан вітчизняного машинобудування, принципи побудови ефективного механізму управління інноваційно-інвестиційною діяльністю для забезпечення економічного зростання та науково-технічного розвитку підприємства, модельну підтримку розвитку стратегічного управління підприємством.

У даний час машинобудування грає вирішальну роль у створенні матеріально-технічної бази національної економіки. У 2013р. обсяг реалізації продукції машинобудування України склав 109 млрд гривень. Основний приріст спостерігається у транспортному машинобудуванні, у першу чергу, у виробників

залізничних вагонів. При цьому фахівці визнають, що галузь потребує найшвидшої модернізації. За даними Держкомстату України, падіння виробництва в машинобудуванні в березні 2014р. склало 17,4%. Сьогодні продукція українського машинобудування знаходить своїх споживачів в основному в країнах СНД і Азії. При цьому вітчизняні підприємства працюють ще на радянських напрацюваннях і виробляють морально застарілі неконкурентоспроможні продукти за енергоємними технологіями з великими витратами.

Важливою особливістю стану ринку сьогодні є безперервне збільшення ролі інновацій та інвестицій у діяльності промислового підприємства. Як у будь-якій сфері діяльності, промислового підприємству відповідає певний механізм. Кожен механізм управління необхідно розглядати як елемент системи управління, який забезпечує вплив на фактори (рис. 2).

Рисунок 2 – Структурно-логічна модель механізму управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства

Виходячи з тлумачення, що механізм управління – це сукупність організаційних структур і конкретних форм господарювання, необхідно доповнити запропонований в роботі механізм такою новою організаційною формою як університетський округ (рис. 3), який грає ключову роль у наповненні кваліфікованими кадрами промислових підприємств.

Механізм управління ПД спрямований на максимізацію доходу підприємства, що є неодмінною умовою підприємницької діяльності. Він допомагає виконати певні завдання і забезпечує досягнення поставлених цілей. Механізм управління зароджується в момент формування управлінського рішення. Основними елементами для формування механізму управління є певні

об'єкти управління або певна діяльність цього об'єкта. Складові елементи господарського механізму управління мають власну структуру та індивідуальні внутрішні властивості, але взаємодоповнюють один одного і працюють як єдине ціле. Таким чином, механізм управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства містить кілька різнотипних складових, багатоаспектність яких проявляється через відносини між ними.

Рисунок 3 – Структурна модель університетського округу

Як підтримуючий інструмент запропонованого механізму управління пропонується структурна модель стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства – як система, що характеризує послідовність і взаємодію учасників інноваційно-інвестиційного процесу, дозволяє оперативно одержувати інформацію про підсистеми, які входять до її складу (рис. 4). Якісні умови, які лежать в основі взаємозв'язку і послідовності блоків, відіграють велику роль. Всі блоки в моделі послідовно утворюють деякий порядок, який визначається черговістю і ступенем активності блоків при взаємодії один з одним. Ключовим моментом є динаміка взаємодії блоків в часі, протягом якого він існує в системі і, отже, може потенційно брати участь у всіх взаємодіях.

Дану структурну модель стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства необхідно розглядати як відкриту систему, яка активно взаємодіє із зовнішнім середовищем. Кожен блок даної моделі за своєю природою взаємодіє із зовнішнім середовищем і залежить від ресурсів, інформації та матеріалів, що надходять ззовні.

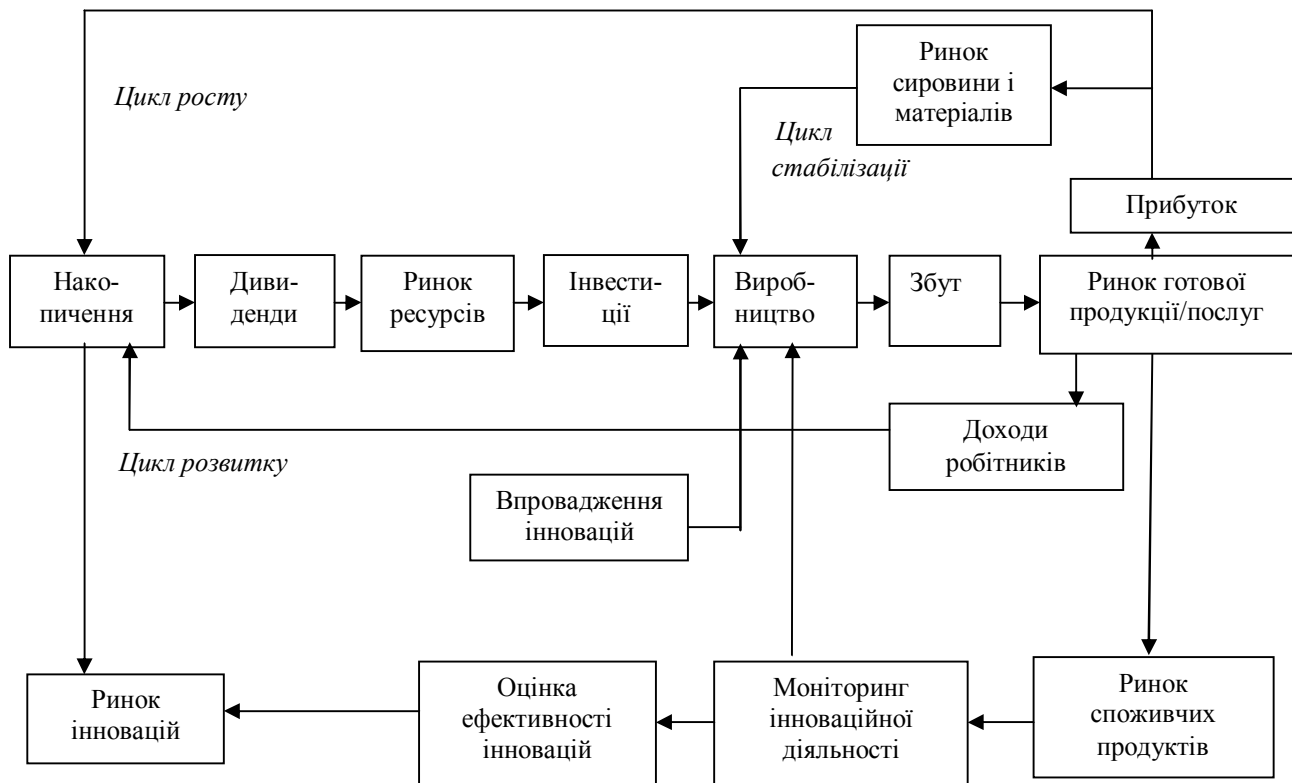

Рисунок 4 – Структурна модель стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю промислового підприємства

Така взаємодія дає можливість зрозуміти, що головні передумови успішної діяльності підприємства знаходяться не тільки всередині промислового підприємства, а й поза ним.

У третьому розділі – «Розвиток інструментів формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства» – запропоновано підґрунтя формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства, особливості її формування в умовах конкуренції та практичної комерціалізації результатів, обґрунтування запровадження технологічного аудиту при формуванні інноваційно-інвестиційної стратегії.

Для формування ефективної стратегії та подальшої її реалізації необхідно створення цілісної системи, що враховує вплив різноманітних факторів на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства, а також формалізація послідовності дій з розробки стратегії. На рис. 5 представлена узагальнена система факторів інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства, які сприяють та перешкоджають ПД підприємства.

Для отримання комерційного результату необхідно розробляти спільну стратегію підприємства таким чином, щоб всі підрозділи були орієнтовані на інноваційно-інвестиційну діяльність і розвиток науково-технологічного потенціалу. Вибір ІС визначається зовнішніми умовами, в той час як її реалізація залежить від внутрішньої організації та виконання кожного виду діяльності. Послідовність обґрунтування і розробки ІС підприємства представлено на рис. 6.

Зовнішні	Фактори макросередовища	<ul style="list-style-type: none"> - економічні; - політико-правові; - соціально-психологічні; - культурні; - науково-технічні; - демографічні; - природно-географічні; і т.і. 	<p>Фактори, що сприяють:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стан економіки; - політична та соціальна обстановка в країні; - демографічне становище; - науково-технічний прогрес; - умови, створені для залучення іноземних інвестицій; - досконалість нормативної бази в галузі інвестиційної діяльності; - закони та державні програми, що підтримують інноваційну діяльність <p>Фактори, що перешкоджають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стан економіки; - політична та соціальна обстановка в країні; - демографічне становище; - обмеження з боку антимонопольного, податкового, патентно-ліцензійного законодавства; - заперечення всього нового
	Фактори мікросередовища	<ul style="list-style-type: none"> - конкуренція; - споживачі; - поведінка контрагентів; - визнання на ринку; - внутрішньогалузеві; - виробничо-технологічні фактори 	<p>Фактори, що сприяють:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інноваційна привабливість; - інвестиційна привабливість; - рівень диверсифікації виробництва в галузі <p>Фактори, що перешкоджають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інноваційні ризики; - інвестиційні ризики; - низький рівень матеріальної та науково-технічної бази; - рівень конкуренції
Внутрішні	Основні	<ul style="list-style-type: none"> - виробничі; - науково-технологічні; - організаційно-управлінські; - фінансово-економічний; - людський фактор 	<p>Фактори, що сприяють:</p> <ul style="list-style-type: none"> - НДДКР; наявність матеріально-технічних засобів; - рівень кваліфікації працівників; - заохочення учасників інноваційного процесу; - наближеність до споживчого ринку; - наявність науково-технічної інфраструктури <p>Фактори, що перешкоджають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фактор часу; - нестача коштів для фінансування інноваційних проектів; - слабкість матеріальної та науково-технічної бази, відсутність резервних потужностей; - знос обладнання та основних фондів
	Спеціалізовані	<ul style="list-style-type: none"> - промислові характеристики інновацій; - особливості внутрішнього середовища підприємства 	<p>Фактори, що сприяють:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості продукції; - технічний рівень виробництва; - компетентність керівників підприємства і ступінь вдосконалення управління підприємством; - прогресивні технології <p>Фактори, що перешкоджають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наявність екологічно небезпечних виробництв; - вплив факторів сезонності на виробничу активність галузі

Рисунок 5 – Система факторів інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства

Для успішного функціонування і розвитку підприємства в ринковій економіці потрібен відповідний підхід для формування його ІС. Розширення різноманіття видів та умов ведення бізнесу в нашій країні привело до розвитку

різноманітних методів і процедур управління бізнесом, тобто диверсифікації управління і виробництва.

Рисунок 6 – Принципова схема формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства (реалізовано на ПАТ «ОЗРСВ»)

Прагнення до диверсифікації було викликано неможливістю досягнення кінцевих цілей в рамках певного галузевого або регіонального сектора; недостатнім обсягом прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства для реалізації планів з розширення підприємницької діяльності; міркуваннями збереження рівня конкурентоспроможності на ринку або можливістю отримання більшого прибутку в результаті виробництва іншої продукції або надання послуг непрофільного характеру.

На основі теорії стратегічних зон господарювання у галузі управління диверсифікованими підприємствами проведена оцінка попиту, який існує на інноваційну продукцію машинобудівного підприємства. Прогнозна оцінка рівня привабливості стратегічних зон господарювання заснована на поєднанні перспектив зростання (G), рентабельності (R), інноваційності (I) та можливого рівня нестабільності (P/N). У ході оцінки рівня нестабільності враховується можливість як сприятливого прояву факторів невизначеності (P), так і несприятливого їх прояву (N). Рівень привабливості СЗГ оцінюється за формулою:

$$L = \alpha G + \beta R + \gamma I + \sigma P - \varepsilon N, \quad (1)$$

де α , β , γ , σ , ε – коефіцієнти, які призначаються експертами у результаті оцінки відносної значущості кожного показника і вказують на порівняльну привабливість орієнтирів для підприємства. У табл. 1 представлено визначення рівня привабливості стратегічних зон господарювання для деяких машинобудівних підприємств Одеського регіону, а у табл. 2 наведені показники за якими визначається ступень рівня привабливості стратегічних зон господарювання.

Таблиця 1 – Визначення рівня привабливості стратегічних зон господарювання

Показник	ПАТ «Мікрон»			ПАТ «ОЗРСВ»			ПАТ «Пресмаш»		
	СЗГ 1	СЗГ 2	СЗГ 3	СЗГ 1	СЗГ 2	СЗГ 3	СЗГ 1	СЗГ 2	СЗГ 3
G	0,55	0,43	0,40	0,35	0,23	0,28	0,29	0,31	0,17
R	0,23	0,19	0,20	0,10	0,04	0,19	0,15	0,20	0,18
I	0,60	0,52	0,49	0,29	0,28	0,21	0,30	0,32	0,26
P	0,75	0,50	0,52	0,40	0,36	0,31	0,26	0,34	0,12
N	0,63	0,47	0,50	0,38	0,40	0,32	0,42	0,48	0,50
$\alpha = 0,60; \beta = 0,65; \gamma = 0,80; \sigma = 0,55; \varepsilon = 0,75$									
L	0,90	0,70	0,69	0,81	0,74	0,71	0,26	0,31	0,23

Таблиця 2 – Показники ступеню рівня привабливості СЗГ

Ступінь Показник	Дуже високий	Високий	Середній	Нижче від середнього	Низький
G	0,81-1,0	0,61-0,80	0,41-0,60	0,31-0,40	0,10-0,30
R	> 0,41	0,25-0,40	0,15-0,24	0,08-0,14	0,01-0,07
I	0,71-1,0	0,55-0,70	0,45-0,54	0,31-0,44	0,10-0,30
P	0,85-1,0	0,71-0,84	0,46-0,70	0,20-0,45	0,10-0,19
N	0,65-1,0	0,55-0,64	0,45-0,54	0,25-0,44	0,10-0,24

Як видно з таблиці кожне підприємство має кілька стратегічних зон господарювання (СЗГ), серед яких СЗГ ПАТ "Мікрон" мають вищий рівень привабливості. Рівень привабливості характеризується рівнем інноваційності.

Підхід для диверсифікованих підприємств з підготовки процедури формування стратегічних планів для інноваційно-інвестиційної діяльності, заснований на виборі альтернатив виходячи з рівня прийняття рішень (level-of-business alternatives), припускає, що виділяються чотири рівні стратегій:

організаційний (стратегія для цілого підприємства (організації)), бізнес-рівень (для окремо взятого напрямку діяльності), операційний (для певної структурної одиниці) і функціональний (для кожного функціонального підрозділу).

З метою обґрунтованого прийняття підприємством інноваційно-інвестиційної стратегії, підвищення конкурентоспроможності продукції та підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому рекомендується використовувати технологічний аудит, кінцевою метою якого є постановка технологічного діагнозу для реалізації стратегії.

Проведення аудиту технологічної оснащеності виробництва пропонується провести в три основні етапи: перший – аналіз використовуваних на підприємстві технологій та оцінка ефективності застосування цих технологій; другий – огляд технологій, застосовуваних на передових підприємствах; третій – зіставлення використовуваних технологій з виявленими технологічними еталонами з метою оцінки їх перспективності.

З метою виявлення найбільш ефективних технологій, які мають скласти основу інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства, рекомендується використовувати матрицю технологічного портфеля (рис. 7).

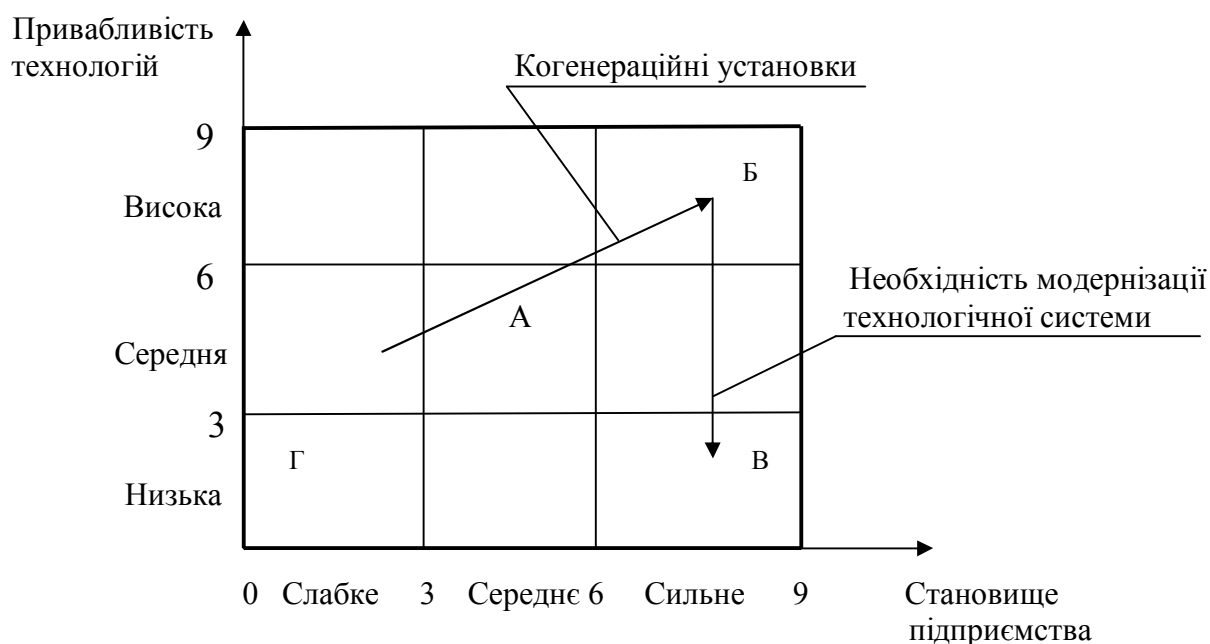

Рисунок 7 – Матриця технологічного портфеля промислового підприємства (на прикладі ТДВ «Первомайськдизельмаш»)

Віднесення всіх технологій, що використовуються на підприємстві, до одного з секторів технологічного портфеля дозволяє оптимізувати набір використовуваних технологій. При управлінні інноваційно-інвестиційними проектами необхідно прагнути до такого просування технології по секторах технологічного портфеля: А → Б → В. Чим нижче і лівіше положення технології у Г-квадранті, тим з більшою впевненістю потрібно застосовувати відносно неї стратегію виключення з технологічного портфеля.

Технологічний аудит видається важливим управлінським інструментом у розробці та реалізації ІС, серйозним засобом виконання завдань інноваційного менеджменту на підприємстві.

У сфері підприємницької діяльності велику важливість набувають нестандартні стратегічні рішення, що дозволяють узгодити суперечливі економічні інтереси господарських суб'єктів та ініціювати дію непрацюючих економічних механізмів. Саме в ці періоди відкривається широкий простір для творчого підходу в управлінській діяльності, новаторських методів ведення господарства і навіть для економічного експерименту. Що стосується технологічних і техніко-економічних інновацій, то саме вони найчастіше виявляються тією опорою, на основі якої вдається підвищити ефективність діяльності підприємств. Важливим аспектом ІС підприємства є обґрунтування необхідності прийняття нових технологічних рішень.

У зв'язку з цим необхідно відзначити, що інноваційно-інвестиційна стратегія підприємства найбільш тісно пов'язана з виробничою стратегією або стратегією виробництва підприємства, що забезпечує випуск продукції на основі використання нових технологічних та технічних рішень.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі на основі результатів проведених досліджень наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове рішення наукового завдання, яке полягає у розробленні теоретичних положень і організаційно-методичного забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства, яке знаходиться в процесі динамічного розвитку в умовах конкуренції. Отримані результати дослідження дозволяють сформулювати такі висновки та пропозиції:

1. Розвиток інноваційної та інвестиційної діяльності промислового підприємства є необхідністю з точки зору формування інноваційно-інвестиційної моделі економіки. В результаті дослідження особливостей інноваційної та інвестиційної діяльності промислового підприємства в умовах конкуренції визначено, що найбільш ефективною слід вважати інноваційно-інвестиційну діяльність, яка забезпечує модернізацію, реконструкцію та розвиток виробництва на новій технологічній основі. Інновація розглядається як результат еволюційного процесу, який визначається наявністю необхідних інвестиційних ресурсів, боротьбою за існування і цілеспрямованим відбором (конкуренцією), після досягнення якого ідея набуває економічного змісту. Визначено взаємозв'язок різних видів інновацій у діяльності промислового підприємства в умовах конкуренції. Тісний взаємозв'язок інноваційної та інвестиційної діяльності обумовлює необхідність розробки інноваційно-інвестиційної стратегії.

2. Запропоновано механізм управління інноваційно-інвестиційною діяльністю, що розглядається як система економічних, організаційних і науково-технічних зв'язків, яка здійснює свою діяльність через економічні, ринкові, технологічні, правові та соціальні норми і закони. Розроблена структурно-логічна модель механізму управління інноваційно-інвестиційною діяльністю

господарчого суб'єкту допомагає зрозуміти багаторівневість системи, яка включає ряд інших механізмів (організаційний, економічний і науково-технічний), за допомогою яких здійснюється регулювання господарських процесів і стосунків. Реалізація механізму управління підприємством розглядається в рамках системи управління, яка дає можливість вирішувати проблеми, що з'являються у промислового підприємства. Запропонований механізм доповнений організаційною складовою – моделлю формування університетського округу, реалізація якої сприятиме кадровому забезпеченню підприємства.

3. Визначено, що особливості сучасного розвитку поняття «стратегічне управління» лежать у площині розробки базових моделей, які характеризують послідовність, склад і структуру елементів процесу стратегічного управління в системному його прояві. Запропонована структурна модель стратегічного управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства як база, що забезпечує новий підхід до розуміння поєднання окремих фаз життєвого циклу підприємства. Дана структурна модель стратегічного управління розглядається як відкрита система надійність якої забезпечується поєднанням трьох циклів – стабілізації, розвитку і зростання, а інформативність – впровадженням блоку моніторингу інноваційної діяльності, що виключає можливість помилок та забезпечує узгодженість і цілісність стратегічного аналізу причин відхилень і рішень щодо їх усунення. Застосування даної моделі стратегічного управління на підприємствах дає можливість уникати типових помилок, підвищує стабільність підприємства в умовах конкуренції та сприяє захисту від агресивної конкуренції.

4. Обґрунтовано, що інноваційно-інвестиційна стратегія промислового підприємства повинна відображати зміст та основні напрямки процесу інноваційно-інвестиційної діяльності. Визначено, що вибір інноваційно-інвестиційної стратегії визначається зовнішніми умовами, в той час як її реалізація залежить від внутрішньої організації та виконання кожного виду діяльності. Розроблено методичне забезпечення формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції, що містить у складі: систему факторів, які сприяють та перешкоджають інноваційно-інвестиційній діяльності промислового підприємства, що впливає на формування стратегії; принципову схему формування стратегії з наданням характеристики кожного етапу; рекомендації щодо застосування комплексного технологічного менеджменту та інтегральної форми організації інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства.

5. Технологічний аудит є найважливішим управлінським інструментом у розробці інноваційно-інвестиційної стратегії як потужний засіб стратегічного управління. Сформульовані на основі цього поняття методичні рекомендації з використання інструменту «технологічний аудит» при формуванні інноваційно-інвестиційної стратегії дозволяють досягати такої мети, як постановка технологічного діагнозу. Встановлено, що технологічний аудит через постановку технологічного діагнозу, сприяє технологічному зростанню, підвищенню ефективності діяльності підприємства та конкурентоспроможності продукції. Запропоновані методичні рекомендації містять: обґрунтування двоетапного

аудиту технологічної оснащеності виробництва, сценарний вибір напряму постановки завдань технологічного аудиту залежно від умов функціонування підприємства, вибір методу отримання необхідної інформації, сформовану матрицю технологічного портфеля для виявлення найбільш ефективних технологій.

6. Досліджено особливості процесу формування інноваційно-інвестиційної стратегії на диверсифікованих підприємствах, за рахунок обґрунтування: рекомендацій з виділення та визначення рівня привабливості стратегічних зон господарювання з урахуванням фактору інноваційності; відповідного набору стратегічних альтернатив та стратегічних цілей; умов відбору стратегічних зон господарювання для рівномірного розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства. Визначено провідну роль інноваційно-інвестиційної діяльності на промислових підприємствах для синхронізації запусків у виробництво нової продукції, що забезпечує стабільний розвиток самого підприємства в умовах конкуренції та дозволяє проводити науково обґрунтовану політику модернізації основного виробництва.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Монографії

1. Розвиток стратегічних підходів до управління підприємством у нестабільних умовах [колективна моногр.] / під редакцією д.е.н. проф. В.І. Захарченко. – Донецьк: «Ноулідж», 2014. – 188 с. (10,93 д.а., особистий внесок: п.1.3. Аналіз механізмів формування коопераційних зв'язків підприємства (проведена загальна оцінка ролі економічних механізмів в процесі взаємодії підприємств, аналіз механізмів формування зв'язків підприємства С. 51-57 – 0,32 д.а.).

Статті у наукових фахових виданнях України

2. Кандеева В.В. Аналіз стану інноваційної діяльності в Україні в трансформаційний період / В.В. Кандеева // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління: Збірник наук. пр. – Одеса: ОНУ, 2009. – Том 12, Випуск 28. – С. 48–55 (0,45 д.а.).

3. Кандеева В.В. Современный взгляд на понятие «контур стратегического управления» / В.В. Кандеева // Экономика и управление: научно-практический журнал. – Симферополь: НАПКС, 2012. – № 3. – С. 121–127 (0,5 д.а.).

4. Кандеева В.В. Устойчивое развитие предприятия в рыночных условиях / В.В. Кандеева // Экономика и управление: научно-практический журнал. – Симферополь: НАПКС, 2012. – № 5. – С. 144–151 (0,5 д.а.).

5. Кандеєва В.В. Аналіз підходів до класифікації факторів інвестиційній діяльності / В.В. Кандеєва // Прометей: Збірник наук. пр. – Донецьк: Юго-Восток, 2012. – Випуск 2 (38). – С. 232–234 (0,3 д.а.).

6. Кандеєва В.В. Формування ризикового капіталу в процесі інвестування інновацій / В.В. Кандеєва // Економічні науки: Збірник наук. пр. – Кіровоград: КНТУ, 2012. – Випуск 22. Частина II. – С. 245–249 (0,3 д.а.).

7. Kandeewa V. Formation of an industrial enterprise innovation strategy based on technology audit [Електронний ресурс] / V.I. Zakharchenko, V.V. Kandeewa, // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 129-133. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>. (Особистий внесок здобувача: обґрунтування теоретико-методичного підходу до проведення технологічного аудиту – 0,45 д.а.). **Журнал індексується і реферується в зарубіжних базах даних РІНЦ (Росія); Index Copernicus (Польща); Ulrich's Periodicals Directory (США); EBSCO Publishing (США); Google Scholar (США).**

2. Опубліковані праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

Матеріали наукових конференцій

8. Кандеєва В.В. Концептуальний підход к инновационной политике Украины: Мат. II міжн. наук.-практ. конф. [Проблеми формування нової економіки XXI століття], (Дніпропетровськ, 25-26 грудня 2009 р.) / В.В. Кандеєва. – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2009. – С. 97–99 (0,12 д.а.).

9. Кандеєва В.В. Особенности инновационного развития промышленных предприятий Украины: Мат. I міжн. інтер.-конф. [Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту], (Одеса, 23 травня 2012 р.) / В.В. Кандеєва, Е.Г. Бровкова. – Одеса: ОНПУ, 2012. – С. 164–167. (Особистий внесок здобувача: досліджено інноваційна активність промислових підприємств України, визначені напрямки інноваційного розвитку промислових підприємств України – 0,15 д.а.).

10. Кандеєва В.В. Інноваційно-інвестиційна стратегія та її значення в розвитку підприємства: Мат. VIII міжн. наук.-практ. конф. [Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи], (Одеса, 29-30 березня 2013 р.) / В.В. Кандеєва. – Одеса: ОНПУ, – 2013. – С. 107–110 (0,1 д.а.).

11. Кандеєва В.В. Роль инноваций в формировании конкуренции: Мат. II Міжн. інтер.-конф. [Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту], (Одеса, 22-23 травня 2014 р.) / В.В. Кандеєва, Гао Фей, Фен Динди – Одеса: ОНПУ, – 2013. – С. 207–208 (Особистий внесок здобувача: дослідження ролі інновацій в умовах конкуренції – 0,15 д.а.).

12. Кандеєва В.В. Фактори впливу на інноваційно-інвестиційну діяльність промислового підприємства: V Міжн. наук.-практ. конф. [Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками], (Львів, 22-23 травня 2014 р.) / В.В. Кандеєва. – Львів, – 2014. – С. 77–79. (0,25 д.а.).

АНОТАЦІЯ

Кандеєва В.В. Формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства в умовах конкуренції. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Одеський національний політехнічний університет, Одеса, 2014.

Дисертаційне дослідження присвячено вдосконаленню теоретичних, методичних і практичних питань з формування інноваційно-інвестиційної стратегії на промисловому підприємстві в умовах конкуренції.

У результаті дослідження теоретичних основ формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства уточнено поняття «інновація», «інноваційно-інвестиційна діяльність», «інноваційно-інвестиційна стратегія», «стратегічне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства». Уточнено роль інновацій та інвестицій в діяльності промислового підприємства.

Проаналізовано сучасний стан і тенденції розвитку вітчизняних промислових підприємств в умовах конкуренції на прикладі машинобудівного комплексу. Виявлено особливості інноваційно-інвестиційної діяльності в умовах конкуренції. Визначено, що в умовах зміни технологічних укладів найбільш ефективними слід вважати ПД.

Розроблено структурно-логічну модель механізму управління ПД підприємства, яка підсилена організаційною складовою – моделлю формування університетського округу, що дозволить наповнити кваліфікованими кадрами національну інноваційну економіку. Розроблено модель стратегічного управління ПД підприємства на основі поєднання фаз життєвого циклу підприємства.

У роботі досліджено особливості процесу формування ПС на диверсифікованих підприємствах, що допоможе забезпечити стабільний розвиток підприємства в умовах конкуренції та проводити науково обґрунтовану політику модернізації основного виробництва.

Ключові слова: інновації, інвестиції, конкуренція, інноваційно-інвестиційна стратегія, інноваційно-інвестиційна діяльність, підприємство, промисловість, управління, ефективність, розвиток.

АННОТАЦИЯ

Кандеева В.В. Формирование инновационно-инвестиционной стратегии промышленного предприятия в условиях конкуренции. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). – Одесский национальный политехнический университет, Одесса, 2014.

Диссертационное исследование посвящено совершенствованию теоретических, методических и практических вопросов формирования инновационно-инвестиционной стратегии на промышленном предприятии в условиях конкуренции.

Обобщение теоретических основ формирования инновационно-инвестиционной стратегии (ИИС) промышленного предприятия позволило уточнить понятия «инновация», «инновационно-инвестиционная деятельность», «инновационно-инвестиционная стратегия», «стратегическое управление инновационно-инвестиционной деятельностью предприятия». Уточнена роль инноваций и инвестиций в деятельности промышленного предприятия в условиях конкуренции. Анализ эволюции теоретических взглядов на конкуренцию позволяет сделать вывод, что конкуренция – это активный процесс, в котором она постоянно трансформируется и развивается, а также соответствует определенному уровню развития общества. Проанализировано современное состояние и тенденции развития отечественных промышленных предприятий в условиях конкуренции на примере машиностроительного комплекса. Определено, что в современных условиях машиностроению принадлежит важная роль в ускорении научно-технического прогресса. Выпуская средства производства для различных отраслей, машиностроение обеспечивает комплексную механизацию и автоматизацию производства. В условиях смены технологических укладов наиболее эффективным следует считать инновационно-инвестиционную деятельность (ИИД), которая в условиях конкуренции должна носить постоянный характер.

Разработана структурно-логическая модель механизма управления ИИД предприятия, который может быть реализован в рамках системы управления, обеспечивающей решение возникающих проблем предприятия. Механизм управления ИИД будет результативным в случае, если он обеспечит стабильное развитие предприятия в динамично меняющейся окружающей среде. Механизм управления рассматривается: с организационной точки зрения, как установление соотношения между различными видами деятельности; с экономической точки зрения, как улучшение экономической среды и условий для развития деловой активности; с научно-технической точки зрения, как выбор приоритетных и перспективных направлений развития предприятия. Предложенный механизм дополнен организационной составляющей – моделью формирования университетского округа. Реализация на практике такой формы инновационной деятельности позволит провести модернизацию системы высшего образования и наполнить квалифицированными кадрами национальную инновационную экономику.

Разработана структурная модель стратегического управления ИИД предприятия на основе сочетания фаз жизненного цикла предприятия (роста, стабилизации и развития), что повышает концентрацию данных о состоянии предприятия (финансовом, конкурентоспособности предприятия, положения на рынке и т. д.) и эффективность работы предприятия.

Обобщена система факторов, которые необходимо учитывать и анализировать при формировании ИИС предприятия. Все факторы направлены на обеспечение конкурентных преимуществ предприятия на рынке, а также факторы могут влиять не только как отдельные аспекты, но и в определенных сочетаниях. Одной из основ формирования научно обоснованной ИИС является сформулированный на основе управленческого инструмента «технологический

аудит» подход к повышению эффективности ИИД, который позволяет добиваться такой цели, как постановка технологического диагноза.

В работе исследованы особенности процесса формирования ИИС на диверсифицированных предприятиях, включая процесс выбора и оценки стратегических зон хозяйствования. Определена ведущая роль инновационно-инвестиционной деятельности на промышленных предприятиях для синхронизации запусков в производство новой продукции, что обеспечивает развитие самого предприятия в условиях конкуренции и проведение научно обоснованной политики модернизации основного производства.

Ключевые слова: инновации, инвестиции, конкуренция, инновационно-инвестиционная стратегия, инновационно-инвестиционная деятельность, предприятие, промышленность, управление, эффективность, развитие.

SUMMARY

Kandeeva V. Formation of innovative investment strategies of industrial enterprises in conditions of competition. – Manuscript.

The thesis is submitted for a scientific degree of candidate of economic sciences on speciality 08.00.04 – economy and enterprises management (according to the types of economic activity). – Odessa National Polytechnic University, Odessa, 2014.

The thesis is dedicated to improving the theoretical, methodological and practical issues of innovative investment strategy formation in an industrial enterprise in competitive conditions.

As the result of the study of theoretical foundations of innovative investment strategy (IIS) of industrial enterprise: such concepts as "innovation", "innovative and investment activity", "innovative investment strategy", "strategic management of innovative investment of enterprise activity" are specified. The role of innovation and investment in the industrial enterprise activity is specified.

The current state and trends of domestic industrial enterprises development in competitive conditions is analyzed, using engineering complex as an example. The features of innovative investment activity (of the IIA) are elaborated in competitive conditions. It was determined that in changing technological structures IIA should be considered as the most effective.

The structural and logical model of economic management mechanism of IIA enterprise is elaborated, and is strengthened by organizational component, namely the university district formation model, which will allow filling the national innovation economy with qualified personnel. The model of strategic management of IIA enterprise is elaborated on the basis of the combination of the life cycle of the company phases.

We studied the peculiarities of the formation of IIS in diversified enterprises that would help ensure the stable development of enterprise in competitive conditions and conduct science-based modernization policy of primary production.

Keywords: innovations, investments, competition, innovative investment strategy, innovative investment activity, enterprise, industry, management, efficiency, development.